

ИЛЯ ИЛФ НА СЪРЦЕТО МИ

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Какви смешни неща стават в Москва.

Удивителен град! В преродените му покрайнини са построени пепеляви сгради на научните институти с имената ЦАГИ, НАМИ, НИТИ. Покрайнините преминаха в лагера на науката. Там говорят така:

— Електрификация. Магистрала. Куб.

А в центъра на града е разположен битпазар. Тук на горещите асфалтени тротоари търгуват с боцливи памучни чорапи и се носи проточен вик:

— Вечна игла за примус!

За какво ми е вечна игла? Аз нямам намерения да живея вечно. А даже и да имах, нима човечеството никога няма да се отърве от примуса! Каква нерадостна перспектива.

Но гражданите в сивички толстовки жадно наобикалят продавача. Такава игла им е нужна. Те възнамеряват да живеят вечно и да се грейт на огъня на примуса-едноличник.

След като почти си осигурят безсмъртието чрез покупката на удивителната игла, гражданите свеждат очи надолу. Отдавна им се харесват карираните чорапи „Скеч“, съблазнително прострени от уличните търговци по бордюрите.

Чорапите се наричат както дойде. „Клеч“ или „Скеч“, все едно, само названието да звучи чуждестранно, задгранично, да вълнува душата. Персия, Персия, истинска Персия.

В покрайнините по полегатите речни склонове се спускат водните станции, от дървените кули плувците демонстрират скок „лястовица“, а в центъра на града съществува някаква Персия — просяк целува подадената му медна монета.

Може би това трябва да се обясни по научен начин или от историческа гледна точка; а може би и не трябва — веднага личи, че Москва изостава от собствените си покрайнини.

На най-хубавата улица в града до входа на голяма кооперация с асансьор и газопровод виси бяла емаилирана табелка:

В. М. Глобусятников
ПРОФЕСОР ПО КИНОЕТИКА

Каква е пък тая киноетика? Цялата киноетика се състои в това — режисьорът да не принуждава актрисите към полово съжителство. Това той може да научи от кой да е екземпляр на углавния кодекс. Какъв е тоя професор с такава фалшива специалност!

Но бедните „персийци“ лесно се поддават на измама. Те са доверчиви, не мислят научно. И вероятно В. М. Глобусятников има голяма клиентела, много ученици и ученички, на които той с охота пояснява мъглявите етически основи, пътища и етапи на киноизкуството.

Кой знае защо, прието е да се мисли, че безумните идеи се зараждат в глухата провинция, в сънени къщички. Но ето ви едно писмо, пристигнало в редакцията от централна столична улица — „Публикувайте долу изложеното ми предложение:

От първия ден на революцията у нас, в съветската република, се навъдиха много чанти у началстващите лица, отговорните работници и разни други, на които му скимне. Някои ги имат по необходимост, а други — за фасон.

Купуват се чанти, без да се прави сметка, че чантата струва 25 р. и повече. Моето мнение: да се направи регистрация на всички граждани, които ходят с чанти.

Регистрацията може да се проведе чрез милицията. Да се направи номерация на всяка чанта, да се прикрепят номерцата и най-главното — да се обложи с данък всеки, който носи чанта.

Например за шест месеца — 5 рубли.

Всички събрани пари да се предадат в полза на безпризорните деца.

И като така аз считам, че никой няма да бъде против, а ще се събере голяма сума.

Др. редактор, как гледате вие на тая работа?“

Умопобърканият кореспондент счита писмото си за „работа“! Колко е далече това от понятията — „електрификация, магистрала, куб“.

Мамят бедните граждани по смешен и ненаучен начин. Смята се, че непременно трябва да им се хвърля прах в очите.

Най-обикновени теглилки по булевардите, прости теглилки на зелени чугунени стойки с едър циферблат се украсяват с табелка:

МЕДИЦИНСКА ТЕГЛИЛКА ЗА ТИЯ, КОИТО УВАЖАВАТ СВОЕТО ЗДРАВЕ

Дявол знае колко наивни лъжи са пробутани тук! И теглилката е някак особена (Антисептична? Теглене без болка?), и гражданите се делят на две категории:

- а) Уважаващи драгоценното си здраве и
- б) не уважаващи същото.

Само по ориенталските пазари все още се прилагат такива свръхпрости методи за баламосване на потребителя.

По учрежденията, гдето скриптят писци и по бюрата се въргалат никелирани линии, блестящи като саби, броди скромно облечен човек.

Той се доближава до бюрата и мълчаливо слага пред служещите голям разграфен лист, озаглавен „Ведомост за вноските по...“

Заетият служещ вдига претоварената си глава, шашардисано поглежда „Ведомостта за вноските“ и свикнал на членски вносове в многобройни филантропски и доброволни организации, бързо пита:

— Колко?

— Двайсет копейки — отговаря скромно облеченият човек.

Служещият му връчва сребърната монетка и отново се прегъва над бюрото. Но веднага го молят да се разпише.

— Ето в тази графа.

Служещият няма време. С недоволно ръмжене той се разписва. Гражданинът с ведомостта отива при следващото бюро. Като обиколи всички служещи, той преминава в друго учреждение. И никой дори не подозира, че скромно облеченият гражданин събира пари в полза не на МОПР и не на популярното дружество „Приятел на децата“, а в своя собствена полза. Това е бивш просяк. Той е проучил всички свойства на бюрократичната машина и отлично разбира, че никой няма да откаже 20 копейки на човек с ведомост. А никой няма да седне да умува над ведомостта.

И вместо да оглася ъгъла на Тверска с вик „Братя и сестри, подарете барем едно картофче“, както правят обикновените стационарни просяци, този скромно и вежливо пробутва на доверчивите граждани-персийци своята ведомост. Доходите му са огромни.

През летните вечери в московските улички е топло и тъмно като между длани.

През отворен прозорец се вижда как под светлината на абажур с прасковен цвят някаква дама подрежда карти за гледане. На прозоречната дъска полягат попове с портиерски бради, валета с порочни лица, розови деветки и аса.

— На мене — шепне дамата.

— На къщата ми.

— На сърцето ми.

— На това, което не очаквам.

— На това, как ще свърши всичко.

— На това — какво ще успокои сърцето.

И повторно:

— На мене, на къщата, на сърцето ми.

Бедната, глупава персийка. В скоро време покрайнините ще се вдигнат на поход към центъра. ЦАГИ, НАМИ, НИТИ ще вземат цяла Москва в плен на науката и труда. Няма да ги има вече приказната игла за примус, идиотските чорапи „Скеч“, данъците върху чантопритежателите и професорите по шарлатанска етика; няма да остане нищо от онова, което непоносимо тежи на сърцето.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.